

วรรณคดี และ การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมือง ที่พอจะนำมาอ้างอิงมีดังนี้

ในปี พ.ศ. 2509 เพราะพรรณ ประพิศภา¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจ ให้สัมฤทธิ์ผลกับการอบรมสั่งสอนของมิตามารคาตามทัศนะของเด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่นลูกจีน" ตัวอย่างประชากร เป็นเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยอายุ 12-19 ปี จำนวน 420 คน ทุกคนตอบแบบสอบถาม Sentence Completion test และแบบสอบถามการอบรมสั่งสอน ในจำนวนนี้ เลือกตัวอย่างประชากรมา 110 คน เป็นลูกจีน 55 คน เด็กไทย 55 คน ในแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยได้ผลคะแนนที่ได้จาก Sentence Completion test แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 25 คน เด็กที่อยู่ระหว่างกลาง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ไม่ได้นำมาใช้ เกณฑ์ในการแบ่งคือคะแนนแสดงระดับแรงจูงใจ ให้สัมฤทธิ์ผลสูงหรือต่ำ ขอบเขตที่ได้จากแบบสอบถามการอบรมสั่งสอน 5 ด้านคือ การฝึกความอิสระ การฝึกความสัมฤทธิ์ผลความเข้มงวด การให้รางวัล และลงโทษ และความคาดหวัง (การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลสูง กับกลุ่มที่มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลต่ำ และวิเคราะห์ความแปรปรวนของเชือชาติ แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลและการอบรมสั่งสอน) ผลปรากฏว่า เชือชาติและการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์กัน สำหรับการอบรมสั่งสอนของเด็กไทยกับเด็กจีน ผลการวิจัยแสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญด้านการฝึกความสัมฤทธิ์ผล และด้านการให้รางวัลและลงโทษ ส่วนด้านความเข้มงวด การฝึก

¹ เพราะพรรณ ประพิศภา, "การศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลกับการอบรมสั่งสอนของมิตามารคาตามทัศนะของเด็กวัยรุ่นไทยและเด็กวัยรุ่นลูกจีน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509). (อัครสำเนา)

ความอิสระและความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนกลุ่มที่มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลสูงพบว่า เด็กไทยและเด็กลูกจีนที่มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลสูง มีการยอมรับสิ่งสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพียงด้านเดียวคือ การให้รางวัลและลงโทษ ในระหว่างชนชาติเดียวกันพบว่า กลุ่มที่มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลต่ำกับกลุ่มที่มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลสูง มีการยอมรับสิ่งสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความคาดหวังในระดับการศึกษาของบุตรทั้งกลุ่มเด็กไทยและเด็กลูกจีน ให้ทัศนะว่า บิดามารดาคาดหวังให้ตนเรียนในระดับอาชีวะ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2510 ยูฟเวท มิลลิแกน² ได้ศึกษาบทบาทของชาวจีนในประเทศไทย การศึกษาในเรื่องนี้ได้กระทำโดยการค้นคว้าจากหนังสือ เกี่ยวกับเรื่องราวของชาวจีนในประเทศไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากเอกสารราชการหลายฝ่าย จากตัวบทกฎหมายและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นก็กระทำโดยการติดตามข่าวคราวทางหนังสือพิมพ์ และการหาโอกาสสนทนากับชาวจีนเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนการใช้ดุลพินิจของผู้เขียนเองด้วย จากการศึกษาด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ทำให้สรุปได้ว่าบทบาทของชาวจีนในปัจจุบัน ได้ลดความสำคัญลงเป็นอันมาก ซึ่งเหตุผลสำคัญอาจเป็นเพราะความเอื้ออำนวยจากความแตกแยกกันเองภายในประเทศจีนอย่างหนึ่ง และเป็นเพราะนโยบายอันถูกต้องของรัฐบาลในการดำเนินงานต่อชาวจีนด้วยสิ่งซึ่งจำเป็นในขณะนี้จึงควรเป็นเพียงความร่วมมือโดยพร้อมเพรียงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่าย และจากประชาชนทั่วไปในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับชาวจีน

ในปีเดียวกัน สุจิต บุญบงการ³ ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเมือง

²ยูฟเวท มิลลิแกน, "บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), (อัครสำเนา)

³Suchit Bunbongkara, "Thai Student's Political Interest and Attitudes," The Journal of Sciences (October, 1969), pp. 164-187.

ระหว่างนิสิตสามพวกคือ นิสิตที่เรียนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิสิตที่เรียนทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กับนิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ตัวอย่างประชากรในการวิจัยคือ นิสิตปีสุดท้ายจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การรวบรวมข้อมูลรวบรวมควยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีความสนใจ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่านิสิตอีกสองพวก

ในปีเดียวกัน สาย ภาณุรัตน์⁴ ได้ศึกษาทัศนคติและค่านิยมทางการเมืองของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตัวอย่างประชากรสุ่มจากครูโรงเรียนประเภทต่าง ๆ การรวบรวมข้อมูล รวบรวมควยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่สนใจเรื่องการเมืองมากพอสมควร ทางด้านการพัฒนาประเทศ ครูที่ได้รับปริญญามีความคิดเห็นผิดแผกและก้าวหน้ากว่าครูที่ไม่ได้รับปริญญา ครูที่มีอายุมากจะมีความคิดเห็นที่ผิดแผกไปจากครูที่มีอายุน้อยในบางเรื่อง ส่วนทางด้านประสิทธิภาพจากการทำงานของครู ไม่มีผลต่อการที่จะทำให้ทัศนคติของครูแตกต่างกัน

ปี พ.ศ. 2511 ชาญ อ้นวงศ์⁵ ทำการวิจัยเรื่อง "ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2511" โดยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด รวม 35 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ทดสอบกับประชากร 200 คน ในระดับ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนผู้ใหญ่

005964

⁴สาย ภาณุรัตน์, "ทัศนคติของครูไทยต่อกิจกรรมการเมือง การศึกษา เฉพาะครูในเขตพระนครศรีอยุธยา" (วิทยานิพนธ์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรแห่งประเทศไทย, 2512). (อัครสำเนา)

⁵ชาญ อ้นวงศ์, "ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2511" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511). (อัครสำเนา)

4 โรงในจังหวัดพระนคร ผลการวิจัยพบว่าในเรื่องความรู้และความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตยจากการเรียนในห้องเรียนนั้น นักศึกษาส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา แต่มีบางตอนที่ไม่เข้าใจ เช่น ลักษณะการปกครองประเทศแบบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ในระบอบประชาธิปไตยและหน้าที่ของยูแทนราษฎร เป็นต้น ในด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตยจากกิจกรรมนั้น นักศึกษาส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจพอสมควร เรื่องประชาธิปไตยจากประสบการณ์ชีวิตประจำวัน ส่วนมากมีความเข้าใจและส่วนน้อยที่เข้าใจผิด ส่วนด้านการแสดงความคิดเห็นโดยเสรีนั้นสรุปได้ว่า นักศึกษาจำนวนมากมีความเห็นถือเอาว่า มีความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย ทั้งในด้านการปกครองและการดำเนินชีวิตอย่างประชาธิปไตย

ปี พ.ศ. 2513 อุเทน บุญโญ⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อการเมือง" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อการศึกษาทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อการเมือง ผู้วิจัยได้ใช้ตัวอย่างประชากร 720 คน ซึ่งสุ่มจากนิสิต 3 กลุ่มคือ นิสิตคณะรัฐศาสตร์ นิสิตคณะอื่น ๆ ที่ได้เรียนทางรัฐศาสตร์มาบ้าง และนิสิตที่ไม่ได้เรียนรัฐศาสตร์มาเลย ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดทัศนคติต่อการเมือง ซึ่งสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลของการวิจัยพบว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตคณะอื่นที่เรียนทางรัฐศาสตร์มาบ้าง มีทัศนคติต่อการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตคณะอื่นที่ไม่ได้เรียนทางรัฐศาสตร์มาเลย มีทัศนคติต่อการเมืองต่ำกว่านิสิตสองกลุ่มแรก นิสิตปีที่ 1 และนิสิตปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการเมืองไม่แตกต่างกัน นิสิตชายมีทัศนคติทางการเมืองดีกว่านิสิตหญิง

⁶ อุเทน บุญโญ, "การศึกษาทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อการเมือง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513). (อัครสำเนา)

ปี พ.ศ. 2516 ดร. ชำรง บัวศรี⁷ ได้ทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "โรงเรียนราษฎร์ เพื่อสอนภาษาจีนกับความมั่นคงแห่งชาติ" โดยการศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ มุ่งประเมินผลการจัดดำเนินการสอนภาษาจีนในโรงเรียนราษฎร์เพื่อสอนภาษาจีนว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร มีสิ่งใดที่ก่อให้เกิด และไม่มีสิ่งใดที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติประการหนึ่ง และมุ่งศึกษาพื้นฐานและทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ หรือไม่อีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นเอง โดยจำแนกออกเป็นสามส่วน ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการโรงเรียน ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ในด้านเศรษฐกิจสังคมจิตวิทยา การเมือง การปกครองและข้อมูลพื้นฐานของผู้เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนราษฎร์ เพื่อสอนภาษาจีน ประเภทโรงเรียนสามัญและโรงเรียนพิเศษทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้ตัวอย่างโรงเรียนสามัญ 4 โรงเรียน และโรงเรียนประเภทพิเศษ 13 โรงเรียน รวม 54 โรงเรียน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการโรงเรียน ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติใช้วิธีทดสอบนัยสำคัญโดยวิธีทดสอบแบบคาไคสแควร์ (Chi-Square Test) ผลการวิจัยพอจะสรุปได้ว่าทัศนคติของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคือ นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้นักปกครอง เมื่อนำผลเฉลี่ยของส่วนรวมมาคิดปรากฏว่ามีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทยทุกด้าน และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ เมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน ๆ

⁷ ดร. ชำรง บัวศรี, "โรงเรียนราษฎร์ เพื่อสอนภาษาจีนกับความมั่นคงแห่งชาติ" (วิทยานิพนธ์วิชาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ราชบัณฑิตยสถาน วันที่ 16 ปี 2516-2517). (อัคราเน)

ปรากฏว่าไม่ว่าคาน เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาหรือการเมืองการปกครอง บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาจากมโนทัศน์ของทุกฝ่าย รวมกันจะมีทัศนคติต่อประเทศไทยทุกคาน และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ และเมื่อพิจารณาทัศนคติของบุคคลบางกลุ่ม โดยเฉพาะปรากฏว่าในคาน เศรษฐกิจ ผู้บริหารโรงเรียนพิเศษ ส่วนภูมิภาคและผู้บริหารโรงเรียนสามัญ ส่วนกลางมีทัศนคติที่ดีและไม่ดีต่อประเทศกำลังกึ่งซึ่งนับว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ อนึ่งถ้าพิจารณาเฉพาะผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนพิเศษ ส่วนกลางจะปรากฏว่ามีทัศนคติไม่ดีต่อประเทศไทย ซึ่งแสดงว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ

ปี พ.ศ. 2517 วรณวิมล หนิมพานิช⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ดังกล่าวกับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน วิธีสอนสังคมศึกษาที่ครูใช้เพื่อพัฒนามโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง และเพื่อหาข้อเสนอแนะวิธีการพัฒนาการสอนเพื่อพัฒนามโนทัศน์นี้ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2517 จำนวน 225 คนและครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า การศึกษาอาชีพของบิดาและรายได้ของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ระดับความ

⁸ วรณวิมล หนิมพานิช, "มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิตวิทยา, แผนกศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2517). (อัครสาเนา)

มีนัยสำคัญ .05 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และ .05 ในเรื่องการฟังการอธิบาย การร่วมเดินขบวนกิจกรรม กิจกรรมในโรงเรียน การเดินขบวนเรียกร้อง ความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในโรงเรียนและความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คณะกรรมการบริหารนักเรียนสภานักเรียน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนไม่มี ความสัมพันธ์กับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในเรื่องการฟังการหาเสียงเลือกตั้งและการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือการไม่รับการออกเสียงของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับการไม่ให้คนอายุ 18 ถึง 19 ปี มีสิทธิลงคะแนน วิธีที่ครูใช้ในการพัฒนามโนทัศน์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ บรรยายให้นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นให้นักเรียนคนกว่า สอนตามแบบเรียน สร้างสถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาท

ปี พ.ศ. 2518 วิจิต ประสมปลื้ม⁹ ทำการวิจัยหัวข้อเรื่อง "ความสำคัญทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม" วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสำคัญทางการเมืองโดยการศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไป ทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งมีพื้นฐานต่างกัน

⁹ วิจิต ประสมปลื้ม, "ความสำคัญทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518). (อัครสำเนา)

ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 195 คน จากโรงเรียน
 รัฐสุรนารีสอนศาสนาอิสลาม 8 แห่ง ในจังหวัดมัตตานี ยะลา และนราธิวาส เครื่องมือ
 ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปทางการ
 เมือง แบบวัดทัศนคติทางการเมือง แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ
 การอบรม-เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ
 การสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและค่าความเชื่อถือได้ ของแบบสอบถาม
 ความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปทางการเมือง และแบบวัดทัศนคติทางการเมืองเท่ากับ
 .59 และ .73 ตามลำดับ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าซี (Z-test)
 และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความ
 เข้าใจโดยทั่วไป ทางการเมืองระดับปานกลาง นักเรียนหญิงมีคะแนนความรู้ความ
 เข้าใจโดยทั่วไปทางการเมืองดีกว่า นักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
 นักเรียนที่มีพื้นฐานทางครอบครัวปานกลางและนักเรียนที่มีพื้นฐานทางครอบครัวต่ำ
 มีความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปทางการเมืองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
 นักเรียนที่ครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูง และนักเรียนที่ครอบครัว
 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่ำ มีความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปทางการเมือง
 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ในปีเดียวกันนี้ สมเจต อัครอด¹⁰ ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นทางการเมือง
 เมืองของนักศึกษาในวิทยาลัยครู" การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา... และเห็น
 ทางการเมืองของนักศึกษาในวิทยาลัยครู เปรียบเทียบความคิดเห็นทางการเมือง
 ของนักศึกษาระหว่างชายกับหญิง นักศึกษาระดับ ป.กศ. กับ ป.กศ.สูง นักศึกษา

¹⁰ สมเจต อัครอด, "ความคิดเห็นทางการเมืองของนักศึกษาในวิทยาลัย
 ครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2519). (อัครสำเนา)

ที่อยู่ในตัวเมืองกับนอกตัวเมือง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นทางการเมือง
กับระดับการศึกษา อาชีพและการเลี้ยงดูอบรม สั่งสอนของบิดามารดา และศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นทางการเมืองกับความรู้สึกต่อมนุษยชาติและสิ่ง
แวดล้อมของนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในเรื่องความคิดเห็นทั่ว ๆ
ไป ทัศนคติการเมือง สถาบันทางการเมือง การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและบทบาท
ทางการเมืองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ของ
ดีเทอร์จำนวน 28 ข้อ ตัวอย่างประชากรได้แก่ นักศึกษาระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.
สูง ในปีการศึกษา 2518 ในวิทยาลัยครู 7 แห่ง จำนวน 784 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์
ข้อมูลตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ จากแบบสอบถามโดยหาอัตราส่วนร้อยละ และทดสอบ
ค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยมีดังนี้คือ

1. นักศึกษาระดับส่วนใหญ่มีความคิดเห็นทางการเมือง ในกลุ่มเป็น
กลางคิดเป็นร้อยละ 67.11 ของตัวอย่างประชากร กลุ่มอนุรักษนิยมมีเพียงร้อยละ
27.47 และกลุ่มก้าวหน้ามีร้อยละ 5.42 ของตัวอย่างประชากร
2. นักศึกษาหญิงกับชาย นักศึกษาที่อยู่ในเมืองกับอยู่นอกเมือง มี
ความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกันทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ
.01 ตามลำดับ แต่นักศึกษาระดับ ป.กศ. กับ ป.กศ. สูง มีความคิดเห็นทางการเมือง
ไม่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ระดับการศึกษา อาชีพ การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา
มีผลให้ความคิดเห็นทางการเมืองของนักศึกษา แตกต่างกับทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .01
4. นักศึกษาระดับส่วนใหญ่เป็นผู้มองโลกในแง่ดี และความรู้สึกต่อมนุษยชาติ
และสิ่งแวดล้อม มีผลให้ความคิดเห็นทางการเมืองของนักศึกษาแตกต่างกันทางสถิติ
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5. นักศึกษามีความเห็นว่าการอบรมสั่งสอนทางการเมือง การปกครอง ควรเริ่มตั้งแต่เด็กได้ระดับอนุบาลไปจนถึงนักศึกษาระดับสูง นักศึกษาครูส่วนใหญ่ยังรู้อยู่และเข้าใจการเมือง การปกครองยังไม่ดีพอ นักศึกษาเห็นว่า ควรเปิดสอนวิชาการเมือง การปกครอง และลัทธิการเมืองต่าง ๆ ให้กว้างขวาง แต่ไม่ควรเปิดสอนอบรมลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะเพียงลัทธิเดียว

6. นักศึกษามีความเห็นว่า แหล่งที่ให้ความรู้ทางการเมือง การปกครอง แก่นักศึกษามากคือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ หอสมุด ตามลำดับ ครูจัดอยู่ในอันดับที่ 8 แหล่งที่ให้ความรู้ทางการเมือง การปกครองน้อย ได้แก่ ภาพยนตร์ นักการเมือง และพรรคการเมือง

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศนั้น มีดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. 1965 Fred I. Greenstein¹¹ ทำการวิจัยเรื่อง Children and Politics ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่ยากจน จะไม่ค่อยกล้าในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพราะพวกเขาเชื่อว่า เขาไม่มีความสามารถจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมือง นักเรียนที่มีฐานะทางบ้านทางกันมักจะมีทัศนคติต่อการเมืองแตกต่างกัน

¹¹Fred I. Greenstein, Children and Politics (New York : Yale University Press, 1965), pp. 94-106.

ในปี ค.ศ. 1968 Lee H. Ehman¹² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analysis of the Effects of Qualitative and Quantitative Educational Variables upon the Political Socialization of High School Students" เป็นการวิจัยนักเรียนโรงเรียนมัธยมในเมืองที่ครอบครัวยก โดยพบว่า เด็กที่เรียนในห้องเรียนที่ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น จะมีความรับผิดชอบต่อนาที่พลเมืองหรือความรู้ทางการเมือง ตลอดจนความร่วมมือทางการเมือง น้อยกว่าเด็กที่เรียนในห้องเรียนที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น อภิปรายในบทเรียน กล่าวคือ เด็กที่ไม่มีโอกาสเรียนกับครูที่ใช้การสอนแบบ Critical Inquiry นักเรียนจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นตักเถียงปัญหาพร้อมกับครูหรือเพื่อน ๆ ไม่ได้ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ เด็กก็จะมีลักษณะของพลเมืองที่สมบูรณ์

ในปี ค.ศ. 1969 Massialas¹³ ได้รวบรวมผลการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการให้การศึกษาอบรมทางด้านการเมือง ซึ่งทำก่อนปี ค.ศ. 1969 โดยให้ความเห็นว่า การให้การศึกษาอบรมทางด้านการเมืองนั้น สถาบันที่มีความสำคัญ ต่อไปนี้ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน โบสถ์ หมู่เพื่อนและงานที่ทำ ตลอดจนการเป็น สมาชิกในกลุ่มสังคม สถานะทางสังคม เพศ และเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้นักปกครอง

¹²Lee H. Ehman, "An Analysis of the Effects of Qualitative and Quantitative Educational Variables upon the Socialization of High School Students," Paper Delivered at Annual Meeting of the American Political Science Association, September 3-7, 1968.

¹³Byron G. Massialas, "Citizenship and Political Socialization," Encyclopedia of Educational Research, edited by L. Fhel, (4th ed., 1969), pp. 125-126.

นักการเมืองมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาเกี่ยวกับการเมือง ผลการวิจัยต่าง ๆ ที่
ได้รวบรวมไว้สรุปได้ดังนี้

บทบาทของครอบครัว เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย มีแนวโน้มที่จะถูก
มองอย่างในแง่ลบในเรื่องการเมืองจากครูมากกว่าจากบิดามารดา ผู้ปกครอง นักเรียนที่มา
จากครอบครัวที่มีแต่มารดา มีแนวโน้มที่จะเป็นพวกอัคราธิปไตย สนใจเรื่องการเมือง
น้อย และมีความงอกงามทางด้านการเมืองน้อยกว่าเด็กมาจากครอบครัวที่มีบิดามารดา
พร้อม การที่เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในครอบครัว จะมีความสัมพันธ์อย่างสูง
กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและประสิทธิภาพทางการเมือง ความเชื่อต่อทาง
การเมืองของบิดามารดาที่มีไปทั่วโลก จะเป็นเครื่องทำนายความเชื่อของบุตรหลานได้¹⁴

บทบาทของเพื่อนและกิจกรรมพิเศษ หมู่เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากกว่า
เด็กเล็กในเรื่องเกี่ยวกับการรับเอาค่านิยมและความต้องการด้านต่าง ๆ เด็กเล็ก
และวัยรุ่น ที่รวมกิจกรรมของหมู่เพื่อนจะมีความสนใจในเรื่องการเมือง มักต่อ
ความเชื่อของกุดมและมักรวมสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทาง
การเมือง เด็กวัยรุ่นที่มีส่วนรวมในกิจกรรมพิเศษ มักมีความเชื่อทางสังคมและ
ทัศนคติทางบวกต่อเรื่องการเมือง นักศึกษาที่มาจากครอบครัวกรรมมาชีพและอยู่ใน
ชั้นที่ต่ำ เพื่อนร่วมชั้นลักษณะเดียวกัน จะได้รับทัศนคติทางการเมืองและเศรษฐกิจจาก
ชั้นเรียน และนักศึกษาส่วนมากที่อยู่ในชั้นที่คละกัน จะมีแนวโน้มตามเกณฑ์ปกติของ
ชนชั้นที่สูงกว่า¹⁵

บทบาทของสถาบันการศึกษา เด็กวัยรุ่นมักพึงพอใจที่ครูชอบแสดงออก
ทางการเมือง แต่ครูก็มักมีแนวโน้มเงี้ยบขี้น เด็กที่มาจากครอบครัวกรรมกร

¹⁴ Ibid, p. 138.

¹⁵ loc.cit.

สนใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองที่ทั้งจากการสอน การเรียนตาม ปกติและจากแบบเรียน ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มั่งคั่ง มักมีความคิดถึงกระบวนการทางการเมืองตามความคิดของตน และยังขาดความตื่นตัวทางการเมือง

ในด้านการเรียนรู้ทางการเมือง เด็กชายสามารถเรียนรู้ทางการเมือง ได้เร็วกว่าเด็กหญิง เด็กหญิงรับรู้เรื่องการเมืองในรูปแบบบุคคลมากกว่าเป็นสถาบัน เด็กหญิงมีความเคารพเชื่อฟังกฎหมายมากกว่าเด็กชาย และเชื่อว่ารัฐบาลตอบสนอง คำเรียกร้องของประชาชนมากกว่าเด็กชาย ในเรื่องความจริงรักภักดีและการสนับสนุน รัฐบาลเด็กหญิงและเด็กชายไม่มีความเห็นแตกต่างกัน เด็กที่มีฐานะดีจะเข้าใจเกี่ยวกับ พรรคการเมืองที่เขาชอบได้มีหลักเกณฑ์ดีกว่า แต่โดยทั่วไปสถานภาพทางสังคม ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้สถานภาพของ รัฐบาล เด็กที่อยู่ในสถานภาพที่ต่ำ มักจะเห็นคล้อยตามผู้นำทางการเมือง ครัวที่มีอิทธิพล อย่างมากต่อเด็กพวกนี้ในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐบาลและการปกครองเด็กที่มี สติปัญญาสูง จะมีประสิทธิภาพทางการเมือง และการแสดงความสนใจต่อการเมือง มากกว่า และรับรู้เกี่ยวกับสถาบันรัฐบาลในลักษณะนามธรรมได้มากกว่าและดีกว่า เด็กที่มีสติปัญญาต่ำ

ในปี ค.ศ. 1971 Jacob Allan Hurwitz¹⁶ ทำการศึกษาเรื่อง "Political Efficacy Among Israeli Youth : Belief in Governmental Responsiveness and Political Effectiveness in Hybrid Political System" การศึกษาเรื่องนี้มีความเชื่ออยู่ว่า คุณสมบัติทางการเมือง

¹⁶ Jacob Allan Hureita, "Political Efficacy Among Israeli Youth : Belief in Governmental Responsiveness and Political Effectiveness in Hybrid Political System," Dissertation Abstract International, Vol. 32, No. 9(March, 1972), pp. 5307-A.

ประกอบด้วยความเชื่อสองอย่าง คือ ความเชื่อในความรับผิดชอบของรัฐบาลและ
 ความเชื่อในประสิทธิภาพทางการเมือง จากกรณีศึกษาเด็กหนุ่มสาวชาวอิสราเอล
 มีความเชื่อในความรับผิดชอบของรัฐบาลสูง แต่มีความเชื่อในประสิทธิภาพทางการเมือง
 เมืองต่ำ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้จากเด็กชั้น 5, 8 และ 11 ของ
 โรงเรียนเทลอะวีฟและ Beersheba พบว่า เด็กที่เกิดทางตะวันตกของประเทศ
 เป็นพวกที่สนับสนุนบรรทัดฐานทางประชาธิปไตย (Democratic Norms) เชื่อ
 ในความรับผิดชอบของรัฐบาลสูง แต่เชื่อในประสิทธิภาพทางการเมืองต่ำกว่าพวกที่
 เกิดทางตะวันออก แต่พวกที่เกิดทางตะวันออกสนับสนุนพรรคการเมืองสูงกว่าพวก
 ตะวันตก ส่วนพวก Collectivists ซึ่งหมายถึงพวกที่เชื่อในความรับผิดชอบ
 รัฐบาลสูง แต่เชื่อในประสิทธิภาพทางการเมืองต่ำ จะมีมากในพวกที่มีอุดมการณ์
 Zionist รุนแรง ตรงกันข้ามกับพวก Individualists ซึ่งหมายถึงพวกที่
 เชื่อในประสิทธิภาพทางการเมืองสูง แต่เชื่อในความรับผิดชอบของรัฐบาลต่ำ เป็น
 พวกที่มีอุดมการณ์ Zionist น้อยกว่าพวกแรกและพบอีกว่าพวกที่เชื่อในความรับผิดชอบ
 ของรัฐบาลสูงจะสนับสนุนมาตรฐานประชาธิปไตยสูง ส่วนพวกที่เชื่อในประสิทธิภาพ
 ทางการเมืองสูงจะสนับสนุนพรรคการเมืองสูง

ในปี ค.ศ. 1974 Hull¹⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Political
 Attitudes and Behavior of Public College Teachers in Louisiana"
 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งที่จะตรวจสอบทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง
 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในรัฐหลุยส์เซียนา ข้อมูล
 ที่ได้รับเป็นผลจากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังอาจารย์ 526 คน ใน 12

¹⁷Ferel Thomas Hull, "The Political Attitudes and
 Behavior of Public College Teachers in Louisiana," Dissertation
 Abstract International, Vol. XXXV, No. VIII (February, 1975),
 pp. 5199-A.

สถาบันที่ให้การศึกษาระดับสูง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมีจำนวน 234 ชุด แบบสอบถามนี้แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติในด้านอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายการลงคะแนนเสียง และแบบต่าง ๆ ของการโฆษณาเสียง รายละเอียดที่ได้รับนำมาทางแบบสอบถามเกี่ยวกับพื้นฐานของผู้ตอบที่มีผลต่อการตัดสินใจ ถือได้ว่าเป็นส่วนสัมพันธ์กับอุดมการณ์และกระสวนแห่งพฤติกรรมทางการเมืองของอาจารย์ในสถาบันของรัฐในหูลุยส์เซียนา ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ของอาจารย์วิทยาลัยของรัฐในหูลุยส์เซียนา เป็นผู้มีลักษณะในตนเองเป็นอนุรักษนิยม แต่มีแนวโน้มต่อการปฏิบัติอย่างเสรีนิยมอย่างมาก เกี่ยวกับการยอมรับในกรณีภายในประเทศหลายกรณี พบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยกว่าระหว่างอุดมการณ์และตัวแปรทางสังคมทั่วไป และตัวแปรทางเศรษฐกิจ แต่ตัวแปรจำนวนหนึ่งมีความสัมพันธ์ต่อพื้นฐานทางอาชีพและอุดมการณ์ทางการเมือง ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นจำนวนมากมีส่วนคัดค้านตามต่อการลงคะแนนเสียง โดยการเลือกพรรคในการเลือกตั้งประธานาธิบดี มีผู้ตอบแบบสอบถามประมาณ 24 เปอร์เซ็นต์ที่มีส่วนร่วมในการโฆษณา ในทุกรูปแบบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการลงเสียง และมีการสนทนากันอย่างไม่เป็นทางการ

ปี 1975 Appleton, Ann., Leslie¹⁸ วิจัยเรื่อง Citizenship Education and Political Socialization of Filipino School Children in Provincial Setting" ความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาในชนบทของ ประเทศฟิลิปปินส์ การวิจัยได้เลือกศึกษาที่เมือง Dumaguete City ซึ่งตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของประเทศฟิลิปปินส์ ในเดือนกุมภาพันธ์ 1973 ตัวอย่างประชากรจำนวน 300 คน

¹⁸ Ann Leslie Appleton, "Citizenship Education and Political Socialization of Filipins School Children in a Provincial Setting," Dissertation Abstract International, Vol. 36, No. 10(April, 1976), pp. 6590-A.

ซึ่งเรียนอยู่ในระดับ 2, 4 และ 6 โดยเป็นเด็กที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียน
รัฐบาล แบบสอบถามมีจำนวน 36 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมือง
เนื้อหาความรู้ ค่านิยม และทัศนคติ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองตามหลักสูตรยังไม่ดีพอ ซึ่งหลักสูตรนั้นประกอบด้วย ค่านิยมของสังคม ทัศนคติต่อการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยและวัฒนธรรมฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตามนักเรียนที่เป็นตัวอย่าง ยิ่งใน
ระดับต้นยังมีทัศนคติตามคาดหวังไว้ดีกว่า นักเรียนในระดับสูง ในเรื่องของเนื้อหา
ตามหลักสูตรนับว่าประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครึ่งหนึ่งของความ
มุ่งหมายเกี่ยวกับเนื้อหาได้ผลตามระดับชั้น ในด้านค่านิยมและทัศนคตินักเรียนในระดับ
ได้ผลสำเร็จ 90 เปอร์เซ็นต์ ส่วนนักเรียนระดับ 6 ได้ผลสำเร็จ 60 เปอร์เซ็นต์
แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีผลน้อยมากในการพัฒนาค่านิยมและทัศนคติของเด็ก ผลนี้
คล้ายคลึงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในอเมริกา

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า เพศของนักเรียนไม่มีผลต่อทัศนคติและค่านิยม
ของนักเรียนที่แตกต่างกัน และทัศนคติของนักเรียนในบริเวณชนบทแห่งนี้เป็นไปได้ในทาง
บวก และเมื่อเขาอยู่ในครอบครัวและเริ่มเข้าโรงเรียน แต่ทัศนคตินั้นจะค่อย ๆ ถูก
ทำลายไปเมื่อเด็กโตขึ้น